

KOIVISTON viesti

Nro 8 Elokuu 2017

Koivistolaisten kotiseutulehti vuodesta 1944 lähtien

Tiijät sie?

Niiko moni muistaaki, ni jo neljä vuotta kansakouluasetukse antamise jälkee allekirjotettii Koivistol kansakoulu perustamisasiakirja (4.5.1870), ja silloises kirkokyläs aloitettii koulutyö heti sama vuuve syyskuus. Ensmäne saaril perustettu kansakoulu, Saaristo koulupiiri koulu, alko toimii Paavo Piela maal Eistiläs 1889. Ensmäne opettaja koulus ol Asarias Viljakaine.

Silloko mie aloti kouluikäynni syksyl 1943, äiti vei miut pyörätarakal Saarepää, mis ol sekä ala- et yläkoulu. Mie piilouvuin arkan ulko-huonee taaks. Sinne ol Hyti Eskoki jäänt kyyristelemmää. Hänel ol jalas mustat pässi-pökkimät sukat, ja mie ko näin ne, ni ymmärsi viimeiki, mitä se sana mustasukkane oikee tarkottaa.

Kyl se koulukäynti siint vähitelle alko lutviutuu. Alakoulu opettajan meil ol Sylvi Loive. Mie oon jälkikätee ihmetelt, et mitävast se äiti vei miut Saarepäähää eikä Patalaa, ko Patalaaki ol miu isoissää, Malakias Lehtola, johol perustettu kansakoulu Kokkala Taaveti tuppaa jo 1911. Eikä koulumatkas ois olt varmast suurtakkaa erroo. (Ko miust Patala ois olt tutump - asuha siel kaik äiti sukulaiset, "Patala äiti" ja muut. Saarepääs mie en tuntent kettää.

Mut jos kaik ois käynt oikee hyväst, ni mie oisi voint käyvvä kouluu kotikylässäiki, Hyttöläs. Kukas nyt osajais sanna, tietää taik arvata, mitävast Hyttöläs ei olt kansakouluu, vaik sellane sinne kyl ol tulollaa?

Jos sie oot lukent taik kuult (tai vaik tuuril seilaisit ja arvaisit) sen, ni paappas rohkiast tietois Viesti Toimitukseen, ja katsotaa sit, millane tietoniekka sie oot. Ja kylhä kannattais silt varalt, et et nyt tietäis vastausta justii tähä miu kysymyksehei, kertoo omast koulutaipalee alust, ni varmast moni tykkäis siu tarinain lukkee Viesti seuraavast numerost.

Martti Piela

Sisarukset 3/3

Ilmi

"Isosiskoon", Ilmiin, veljen kaatuminen ja kentälle jääminen oli suuri järkytys ja vuosia kestäneen surun aihe. Näin hän kirjoittaa veljen jälkeensä jättämään muistikirjaan sankarin muistolle kirjoittamassaan runossa:

Puolesta meidän sä kuolohon kuljit, hähmeet emme, kun silmäsi suljit. Siksi surumme niin raskas on, kun leposijasi on tuntematon.

Hiljaisen soturin kalpaa kantain Taistohon uuvuut, kaikkesi antain. Olit veljenä hyvä ja ystävänä parhain. Miks' luotamme sun lähteä täytyi näin varhain?

Heinäkuussa 1943 Ilmi kirjoitti veljeään kaivaten: Kätköissä Karjalan korpien sinut kaatoi vainon luoti, mättäälle Syvärin kaukaisen sinun hurmeesi maahan vuoti.

Kaunis oli elosi, Sitäkin kauniimpi iäisyysosasi.

Vaikka vainaja jäikin kentälle, hänet siunattiin sankarivainajien yhteishautaan Koiviston kirkon vierelle 1943.

Veljen isänmaallista henkeä ja Kaitsemuksen johdatukseen uskoa kuvastaa myös tämä Ilmin runo:

Et uhmata tahtonut ketään, teit velvollisuutesi vain. Sinä halusit käsin lyödä joukkoja sortajain. Ja parhainta, niinkuin aina, vei sinussa kuoleman maa. Menit uskossa, että maalles osa ihana kangastaa.

"Patala isä", isoisäni Malakias Lehtola oli ostanut 30-luvulla auton, komean amerikkalaisen nelivaihteisen vuoden 1929 Graham-Paige-merkkisen kalliin kaunottaren. Talvisodan syttymisen aikoihin sen hinnaksi arvioitiin 10.000 mk.

Yhdysvaltalaiset Joseph, Robert ja Ray Graham olivat käynnistäneet tuotantonsa 1927. Auttoa tuotiin muutamia kappaleita Suomeenkin.

Eihän kallista pikkuautoa tietystikään kannattanut tyhjän panttina pitää. Malakias oli itse oikeastaan hevostamies, joten tytär Ilmi sai toimia taksina kauppalassa; auton nähtiin odottavan kyydin tarvitsijoita Heleniuksen kahvilan luona. Ilmi-tätini oli varmaan Suomen ensimmäisiä naistakseja.

Komean amerikkalaisen vuoden 1929 Graham-Paige-merkkisen kaunottaren hinnaksi arvioitiin talvisodan syttymisen aikoihin 10.000 mk.

6.3.1945, kolme vuotta veljensä kuoleman jälkeen, kun suomalaiset joukot olivat joutuneet luopumaan Karjalasta, Ilmi-tätini kirjoitti päiväkirjaansa mm. näin:

"Olitte taistelleet Karjalan taas vapaaksi. Sinäkin, rakas veljeni, tiesit, että kohta on kotiväellä tilaisuus palata jälleen kotiin. Lupasit tulla sitten katsomaan. Mutta toisin kävi, sait kutsun taivaallisen isän kotiin. Ehkä niin onkin parasta, vaikkei sureva sisar sitä jaksakaan oikein ymmärtää. Nyt on ollut aina vaan kärsimyksen vuosia - olemme menettäneet jälleen kodin, josta sinäkin maksoit niin kalliin hinnan, uhrasit nuoren elämäsi. Tuntuu niin raskaalta ajatella, että sekin uhri olisi mennyt turhaan. Kallista on kuitenkin tarkoituksensa, vaikkei sitä tavallinen kuolevainen jaksakaan ymmärtää."

Vielä yli 50 vuotta veljensä kuoleman jälkeen, Ilmi-täti Helmingin Laajasalossa asuessaan selaillessaan vanhaa päiväkirjaansa kyynelien muisteli veljeään, miten kova paikka rakkaimman veljen menetys oli ollut.

"Elämä on kuin räsymatto, niin kirjava. Siinä on kirkkaita kuteita, myös tummia; niin kai pitääkin olla. Paljon riippuu siitä, miten vahvat ovat loimet ja minkä väriset. Elämälle kiitos."

Martti Piela

Ilmi Kosonen s. Lehtola (1914 - 1996)
Kuva: Tani Lehtolan albumista

Meitä koetellaan

Meitä koetellaan ankarasti, sota kulkee jäljin verisin. Päästiin tähän kevätpäivään asti, tosin haavottunein sydämin.

Sarastaa jo sodan ajan takaa uusi aika uusiin tehtäviin. Aika vaativa ja aika vakaa elämämme ehkä ankarin.

Kalliit uhrat oli pakko antaa lunastukseen maan ja kansan tään. Raskas taakka meidän täytyy kantaa tullaksemme uuteen elämään.

Keväällä 1942
Ilmi Kosonen

Sankarivainajien siunaus Koivistolla 1943
Kuva: Tani Lehtolan albumista

Ilmi Lehtola ja Graham-Paige m. 1929
Kuva: Tani Lehtolan albumista

Riikka Salokannel
Päätoimittaja

Toimeliaisuutta ja yritteliäisyyttä

Koiviston Autohan on niitä itseoikeutetusti koivistolaisina pitämiämme yrityksiä, jotka edelleen toimivat menestyksekkäästi, ja joiden toiminnasta voimme olla ylpeitä. Raumalainen Filip Hollmingin peustama Hollming-yhtiö on toinen hyvä ylpeyden aihe. Aikaisempina vuosina Koiviston -juhlien kukat tulivat aina Koivistojuuristen Suutarien puutarhalta. Mutta on niitä koivistolaisia muitakin, vaikka suurin osa edelleen toimivista karjalaisyrityksistä onkin ollut lähtöisin Viipurista.

Esimerkiksi Starkin rautakauppaa pidetään täysin viipurilaisena. Ja sitähan toki Saksasta vuonna 1868 saapuneen Peter Starck-Johanin perustaman Oy Starck-Johan & CO:n liiketoiminta on ollutkin. Perustajan kuoltua rautakauppa siirtyi veljenpoika Julius Starck-Johanin johdettavaksi. 1930-luvulta eteenpäin liikettä johtivat sitten veljekset Peter ja Herman Starck-Johan, jotka olivat syntyneet Viipurissa ja jotka pitivät itseään suomalaisina, vaikka heidän kotikielensä oli saksa.

Koivistolainen kytky tulee tästä, vuonna 1885 syntyneestä perustajan kaimasta Peter Starck-Johanista, tuosta kielitaitoisesta kosmopoliitista ja taiteen kerääjästä. Peter löysi puolisonsa Englannin Hullista. Annie Mattson oli Koivistolta lähteneen kauppias Tiltin tytär. Annien veli Aleks Matson oli myös toimelias. Englannissa hän työskenteli isänsä perustamassa räätilnversaassa, mutta omistautui sittemmin kulttuurille. Hän oli kirjailija ja kuvataiteilija. Alex ja Annie Matsonin vanhemmat olivat merimies ja kauppias Matias Matson (myöhemmin Tilt) ja Judit Torckel. Koivistolla 1880 syntynyt Alexander Matson oli kirjailija, kriitikko, taiteilija ja kirjallisuudentutkija, jonka pääteos Romaanitaiide oli Väinö Linnan apuna hänen valmistellessaan Tuntematon-sotilas romaaniensa rakennetta.

Kulttuurinen toimeliaisuus kuuluu siis sekin koivistolaiseen perimäämme. Kävin Tuomas Hoikkalan taidekeskus Salmelan kesänäyttelyssä sen aukiolon viimeisenä viikonloppuna. Monipuolinen ja kiehtova näyttely. Teoksissa näkyi myös Hoikkalan Viipurissa toteuttama taiteilijaresidenssityö. Näyttelyssä oli useita teoksia, jotka sijoituivat Viipurin kaduille ja näkymiin. Ja vaikka taidekeskuksen purjehduskausi alkaa olla tältä kesältä ohi, ei toimeliaisuus tyssä siihen. Syksyn ja joulun aikaan Mäntyharjulla on useita kulttuuritapahtumia, konsertteja ja ne jouluiset tiernapojat.

Hartaast´

Kirkastussunnuntain saarna Lahden Ristinkirkossa 30.7.2017

Jukka Immeli

Mark. 9: 2-8

Kuuden päivän kuluttua Jeesus otti mukaansa Pietarin, Jaakobin ja Johanneksen ja vei heidät korkealle vuorelle yksinäisyyteen, pois toisten luota. Siellä hänen ulkomuotonsa muuttui heidän nähtensä ja hänen vaatteensa alkoivat hohtaa niin kirkkaan valkoisina, ettei kukaan vaateenvalkaisija maan päällä voi sellaista saada aikaan.

Sitten heille ilmestyi Elia ja hänen kanssaan Mooses, ja nämä keskustelivat Jeesuksen kanssa. Pietari puuttui puheeseen ja sanoi Jeesukselle: ”Rabbi, on hyvä, että me olemme täällä. Me teemme kolme majaa: sinulle ja Mooseselle ja Elialle.” Hän ei näet tiennyt mitä sanoa, sillä he olivat kovin peloissaan.

Samassa tuli pilvi, joka peitti heidät varjoonsa, ja pilvestä kuului ääni: ”Tämä on minun rakas Poikani, kuulkaa häntä!” Ja yhäkään, kun he katsahivat ympärilleen, he eivät enää nähneet siellä ketään muuta kuin Jeesuksen yksin.

Miten muistat lapsuuden kesät?

Melko usein kuulee ihmisten muistelevan, että lapsuuden kesät olivat aina aurinkoisia ja pitkiä. Nurmi oli vihreätä. Hyvät muistot syöpyvät mieleen ja hetken jolloin olo tuntui hyvältä.

Eräässä Olavi Uusivirran laulussa joka kertoo nuoruudesta lauletaan: ”On niin helppoo olla onnellinen. Tytytty siihen mitä on.”

Lapsen kyky elää hetkessä, siinä on jotain taianomaista.

Jeesuksen ja opetuslasten hetkessä vuorella oli myös jotain taianomaista. Pietari, Johannes ja Jaakob saivat siis vuorella nähdä vilauksen siitä, mikä sitä ennen oli ollut. Jeesus todella on Jumalan lupaama Vapahtaja.

Se oli hetki, joka varmasti jäi opetuslasten mieleen läpi elämän. Ja oli luultavasti yksi niistä hetkistä, jotka antoivat uskoa ja voimaa toimia myöhemmin kirkon apostoleina myös vainottuina. Jeesus oli juuri ennen tätä kirkastusvuori hetkeä, millä nimellä me sen tunnemme, puhunut opetuslapsille niistä vaikeuksista, joita hänen

seuraamisensa voi heidän elämäänsä tuoda. Tämä kokemus on ikään kuin vastavoimana Jeesuksen seuraamisen tuomalle haasteelle.

Pietari viittaa tähän kokemukseen kymmeniä vuosia myöhemmin kirjeessään (2. Piet. 1: 16-19), mikä tuo esiin sen, että tapahtuma oli ollut hänelle perustava kokemus, jolla hän saattoi myöhemminkin perustella opeustaan. Hän kirjoittaa kirjeessään:

”Emmehän me, silloin kun saatoimme teidän tietoonne Herramme Jeesuksen Kristuksen voiman ja tulemisen, olleet lähteneet seuraamaan mitään ovelasti sepitettyjä taruja, vaan olimme omin silmin saaneet nähdä hänen jumalallisen suuruutensa. Hän sai Jumalalta, Isältä, kunnian ja kirkkauden, kun hänelle kantautui Ylhäisimmän Kirkkauden ääni: ”Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mieltynyt.” Tämän äänen me itse kuulimme tulevan taivaasta, kun olimme hänen kanssaan pyhällä vuorella. Siksi me voimme entistä lujemmin luottaa profeetalliseen sanaan. Ja hyvin teette tekin, jos kiinnitätte katseenne siihen kuin pimeässä loistavaan lamppuun.”

Tänään saamme viettää juhlamessua yhdessä Karjalan koivistolaisten kanssa.

Ne koivistolaisista ja heidän jälkeläisistään, jotka olette viettäneet Karjalassa lapsuutenne, miten te muistatte kesänne?

Ehkä ne ovat päällimmäisinä sen kaltaisia, mihin jo viittaisin: aurinkoisia, pitkiä ja nurmet olivat vihreitä.

Ehkä nuo kokemukset ja muistot ovat olleet voimaksi läpi elämän.

Muistot voivat olla myös, kuten sodan kokeneilla sukupolvilla, kipeitä. Miten lähdettiin kiireellä pois kohti tunteimatonta. Miten aloitettiin elämä aivan kuin alusta, samalla kotiseudun menetyksen kipeät tunnot repussa. Eräs koivistolaisrunoilija o kirjottant jo vuosii sit oma kohtasest kokemuksesta palluust syntymäsevullee näviisi: ...katosi kerta puun alta leikkien iloinen piiri, katosi, tullut ei. Putosi viiri, ja laiva laulun vei.

Ovella salpa.

Et pääse penkilles. On haave halpa ja haava sydämes.

Jorma Kallonen

Koivisto-juhlien jumalanpalveluksen lopuksi kanttori Taito Häkli lauloi Karjalaisen rukouksen. Sanat ja sävel Aili Runne:

Siunaa, oi Herra, kansaani,

Karjalan kansaa.

Siunaa heitä ja varjele maailman teillä.

Nöyriksi mielet tee.

Uhrinsa kalliin antoi puolesta syntymämaan,

myöskin he ristiä kantoi kärsimysmatkallaan.

Sydämet vuoti verta.

Siunaa heitä, oi Herra! Siunaa, oi Herra!

KOIVISTON viesti

ISSN 0780-1289

KUSTANTAJA:

Suomen Koivisto-Seura r.y.

Jäsenlehti. Ilmestyy kerran kuukaudessa, kuun 20. päivänä.

Lehteen tarkoitetun

ilmoitusmateriaalin tulee olla

toimituksessa viimeistään lehden

ilmestymistä edeltävän kuun lopussa.

Toimitus ei vastaa sille

lähetetystä materiaalista. Lehden

vastuu ilmoituksista rajoittuu

ilmoitushintaan.

Kirjoittajat vastaavat tekstien sisällön

oikeellisuudesta ja toimittamiensa

kuvien käyttöoikeuksista.

Toimitus voi tarvittaessa lyhentää tai

muokata sille toimitettua aineistoa.

Liikeilmoitukset 50 snt/ppm

Kuolinilmoitukset 34 snt/ppm

Aineisto mieluiten digitaalisena:

studio@salokanneltoivonen.fi

Muussa tapauksessa paperikopiot,

muistitikku tai CD-levy sekä valokuvat

toimitetaan osoitteeseen:

Koiviston Viesti,

Riihelänkatu 28, 15810 Lahti

Aineisto palautetaan vain jos mukana

on postimerkillä varustettu

palautuskuori osoitteeseen.

Koiviston Viesti toimitus, 0400 780 398

Tilaukset, osoite- ym. muutokset

aina kirjallisena tai

sähköisesti Koivisto-Seura

r.y:n varapuheenjohtajalle tai

edellämainittuihin osoitteisiin.

Tilauksia ei tarvitse uusia.

Seuran jäsenmaksu 34 e, sisältää

vuoden jäsenlehdet. Seuran kautta

voi myös maksaa Karjalan Liiton

jäsenmaksun 15 e.

Jäsenlehdin postituksesta Pohjois-

maihni veloitetaan +3 e/vuosi ja

muualla Eurooppaan +8 e/vuosi.

Pankkiyhteys:

Nordea FI46 1091 3000 3058 80

Päätoimittaja

Riikka Salokannel, 044 2312 422

riikka@riikkasalokannel.fi

Kuvatoimitus ja taitto

Rami Toivonen, 0400 780 398

Mikä on ollut silloin voimaksi?

--

Jeesuksen ollessa opetuslasten ja Vanhan liiton pyhien: Mooseksen ja Elian kanssa vuorella, taivaasta kuului ääni: Tämä on minun rakas poikani, kuulkaa häntä”

Vaikka opetuslapset lähtivät vastoin tahtoaan vuorelta, sillä he halusivat sinne jäädä: ”On hyvä, että olemme täällä. Me teemme kolme majaa”, he eivät jääneet sinne. Mutta jotain jäi matkaevääksi reppuun.

Jeesuksen opetukset. Ne eivät lähteneet. Ne eivät jää vain lapsuuden huolettomiin kesiiin, rakkaaseen syntymäkotiin tai siihen kun oli helppoo olla onnellinen.

Meille on annettu sana voimaksi ja toivoksi koko elämän matkalle. Kuten Pietari kirjeessään opetti: ”Siksi me voimme entistä lujemmin luottaa profetalliseen sanaan. Ja hyvin teette tekin, jos kiinnitätte katseenne siihen kuin pimeässä loistavaan lampuun.”

Tämä on ollut monen karjalaistaustaisen turva läpi elämän aina ajan rajalle asti.

Raamatunselittäjiä on askaruttanut kirkastusvuorelle liittyvä kysymys: miksi opetuslapset kohtasivat vuorella Elian ja Mooseksen?

Mooseksen läsnäolo on ymmärrettävää. Hän oli esikuva Jeeukselle. Mooses oli yhtä aikaa kansan johtaja, profetta, pappi, tuomari sekä välittäjä ihmisen ja Jumalan välillä. Hänen kauttaan Jumala ilmaisi tahtonsa ihmisille. Sitä kaikkea, mutta paljon suuremmassa määrin on

tietysti myös Jeesus Kristus. Mooses tosin jäi syntinsä takia Jordanin itärannalle. Jeesus sen sijaan johdattaa omansa perille, taivaaseen. Miksi Elia oli mukana? Hän edusti profettoja, kun Mooses edustaa lakia.

Eli tässä mielessä paikalla olivat: laki, profetat ja evankeliumi.

Samalla tämä katkelma muistuttaa meille sen, että evankeliumi ei ole vain jokin hengellisesti irrallinen idea vaan liittyy siihen Jumalan laajaan lupausten kokonaisuuteen minkä Raamattu tuo esiin.

Tarvitsemme pelastusta, sillä lain edessä olemme Jumalan tuomion alaisia.

--

Kohdassa ennen tätä evankeliumia Jeesus opetti hänen seuraajilleen tulevista vaikeuksista. Hän samassa yhteydessä totesi näin:

”Mitä hyödyttää ihmistä, jos hän voittaa omakseen koko maailman mutta menettää sielunsa?”

Tämä kohta on syytä ymmärtää juuri koko Raamatun avaamaa taustaa vasten. Huolettomuus ja onnellisuus ovat lahjoja, joita on hyvä vaalia ja lapsen kyvystä elää hetkessä voi oppia. Siihen Jeesuskin viittasi, miten saamme luottaa Jumalaan lapsen ja muun luomakunnan lailla. Mutta samalla on pidettävä kiinni pääasiasta, siitä missä perimmäinen turvamme on.

Ja kumma kyllä, ne ovat sukua keskenään: huolettomuus ja usko. Kun luotamme korkeimpaan, saamme elää hetkessä.

Viittasin alussa lauluun On helppoo olla onnellinen. Siinä lauletaan vielä näin:

”Voin suunnitella koko elämän: viran, talon, lapset.. Mutta kaikki menee toisin, joku suunnittelee mua paremmin.”

Sittenkin elämämme polku tulee ja on tullut Jumalan kädestä. Saamme siitä kiittää mitä meillä nyt on.

– Puheenjohtajalt` itseltää –

Ain kehnoki suvisää syksyn voittaa

Seuran juhlat Lahdessa olivat jälleen hieno ja monipuolinen tilaisuus. Kiitokset järjestäjille ja osallistujille!

#

Kesän yksi uutisaihe on ollut kotitalouksien velkaantumisen, joka on saavuttanut uusia korkeuksia – tai syvyyksiä.

Velan ottaminen on sinänsä eräs tapa edistää talouskasvua. Sama raha kiertää nopeammin, kun hankkeet ja ostokset voidaan suorittaa aikaisemmin. Talouskasvu koostuu tapahtumista, eirr ajan kulumisesta.

Suurin hanke, johon tavallinen kansalainen tarvitsee lainaa, on asunnon ostaminen. Asuntolainoituksen muutoksissa piilee kuitenkin uusia riskejä.

Asuntolaina on oikeastaan kuukausittainen kustannus, johon sitoudutaan. Kun ihmiset ovat pääsääntöisesti optimisteja oman tulevaisuutensa suhteen, on alttiutta mitoittaa se piripintaan.

Aikaisemmin asumisura oli ketju. Ensin asuttiin ahtaammin, säästettiin ja maksettiin lainaa, ja sitten ostettiin isompi asunto. Nykyään lainaraha on tyrkylle asti tarjolla, ja moni perhe loikkaa suoraan isompaan asuntoon. Asumisväljyys onkin nelinkertaistunut puolella vuosisadassa.

Asuntolainat olivat aiemmin lyhyempiä. Korkojen heilahdellessa ja muiden vaikeuksien kohdatessa saatettiin pidentää laina-aikaa. Nykyään sekin on jo tapissa. Kotitalouksien laina- ja kaksinkertaistui nopeasti, kun pitkät asuntolainat levisivät käyttöön.

Pankeille on tärkeämpää myöntää lainoja kuin murehtia niiden riskeistä. Siksi lainanottajan pitäisi itse ottaa laskelmiinsa kaksi tärkeää tekijää: asuintaloja peruskorjataan noin 30 vuoden välein, ja eläkkeelle siirtyminen pienentää tuloja. Korkotasossa ei ole samanlaisia riskejä kuin markka-aikaan, mutta inflaation kiihtyminen nostaisi samalla korkoja.

Julkisuudelta piilossa ovat yhtiölainat kasvaneet huomattavasti uudisrakentamisessa. Myyntihinta on enää vain murto-osa velattomasta hinnasta. Tämä lainaosuus ei näy kotitalouksien velkaantumisenä, vaikka korkotason nousu vaikuttaisi siihen kuten asuntolainoihin.

Jouni J Särkijärvi

*Siunaa heitä, joille jäi palanen maata,
pieni palanen isien Karjalaa.
Heitä myös siunaa, kauan jo nukkuneita
jotka ei tiedä:
Myrsky on ylitse käynyt kauniin Karjalan maan.*

*Siunaa kaikkia heitä. Siunaa heitä, oi Herra!
Kaikki sun kädessä on,
kohtalot kansan ja maan.
Jos emme milloinkaan palata isien maahan rannoille
Laatokan saa, nöyriksi mielet tee, katkeruus kitke meistä.
Kiitosta laulumme soikoon,
että me kerran saimme kauniin Karjalan maan.
Siunaa, oi Herra, siunaa Karjalan kansaa.
Siunaa mietä, oi Herra*

Suomen
Koivisto-Seura r.y.
Perustettu 1948

Toimii koivistolaisten yhdyssiteenä
- järjestää kotiseututilaisuuksia
- harjoittaa julkaisutoimintaa
- suorittaa kotiseutukulttuuriin liittyvää kokoamista ja tallentamista.

www.koivistolaiset.net

Puheenjohtaja, Jouni J. Särkijärvi
Kuurinniityntie 1, 02750 Espoo
puh. 040 516 4951
jouni.sarkijarvi@pp.inet.fi
Varapuheenjohtaja, Tuula Koppinen
Rauhalanpuisto 10 B 36, 02230 Espoo
puh. 050 516 5651
tuula.koppinen@kolumbus.fi
Sihteeri, Virpi Huhtanen,
Ahtaannmäki 1 A 2, 02280 Espoo.
puh. 0440 501 806
virpi.huhtanen@kolumbus.fi

Taloudenhoito,
Karjalan Tilikeskus/Patrikainen
Ratakatu 47, 53100 Lappeenranta
puh. 05 544 8850
Perinnetoimikunta, Jorma Simola pj.
Proomukatu 6 A 14, 15140 Lahti
puh. 040 564 9341
Taidetoimikunta, Marke Hongisto pj.
Halkaisijantie 4 E 46, 00980 Helsinki
050 539 8693
marke.hongisto@fmi.fi

Hallituksen muut jäsenet:
Virpi Huhtanen, Espoo
varalla Marke Hongisto, Helsinki
Jukka Ratia, Mäntsälä. 0500 978 206
varalla Hannu Veijalainen, Lahti
Matti Agge, Parainen. 040 536 7701
varalla Eija Tuominen, Turku
Tuomo Kokkala, Kotka. 050 589 4443
varalla Jorma Jack, Kotka 0500 619 482
Esko Kaukiainen, Tuusula. 0400 800 752
varalla Katariina Aaltonen, Espoo
puh. 050 4393 791

Riitta Nurmi, Porvoo. 041 455 8885
varalla Marja-Leena Montonen, Porvoo
Hannu Seppinen, Turku. 040 703 1244
varalla Tuula Agge, Parainen
Tuula Raukola, Kotka. 044 522 8098
varalla Eeva Karkia, Miehikkälä
Koivisto-säätiö:
Hallituksen pj.
Sirpa Taskinen, Helsinki 040 5811 642
Asiamies Pertti Hoikkala 040 583 5397
Linnankoskenkatu 15 C 10, 06100 Porvoo
koivisto-saatio@kolumbus.fi

Suomi
Finland
100

69. Koivisto-juhlat 29.-30.7.2017 Lahden yhteiskoululla

Koivisto-juhlat katkeamattomana 69. kerran

Aurinko heli tapahtumaa Lahden yhteiskoululla

Vuosittaiset, monelle kävijälle perinteeksi muodostuneet Koivisto-juhlat avattiin Suomen lipun nostolla Hollolan-Kärkölen puhalinorkesterin säestämänä. Lahden yhteiskoulun portaikko oli koristettu koivuin, ja kansallispukuiset airuet loivat läsnäolollaan hetkestä entistäkin arvokkaamman.

Lippulaulun jälkeen toivotivat Mäntsälän koivistolaisten puheenjohtaja Jukka Ratia ja Lahden koivistolaisten puheenjohtaja Jorma Simola juhkakansan tervetulleeksi. Simola luki Niilo Villasen juhlarunon (v. 1978), jossa osuvasti sanotaan ”Runnooha tää on koko juhla.” Runot ja sananparrethan ovat kiinteä osa koivistolaisuutta.

Lasten kuvataidekisa ja perinnetoimikunnan kilpailu

Lasten kuvataidekisaan osallistui ilahduttavan monta 1–17-vuotista. Kilpailun teema oli Suomi 100 ja mahtavissa teoksissa oli hyödynnetty paljon sinistä ja valkoista. Joukkoon mahtui persoonallisten Suomi-neitojen ohella maamme ensimmäinen naispresidentti Tarja Halonen.

Lasten kuvataidekisan voittajat

1–6-vuotiaat
Lauri Kylmäniemi, 6 v.
7–11-vuotiaat
Tytti Ilola, 9 v.
12–17-vuotiaat
Mari Pitkäranta, 15 v.

Perinnetoimikunnan kilpailussaakin teema oli Suomi 100. Ensimmäisen palkinnon voitti Kerttu Hilska kehystetyillä Finlandia-hymnin sanoilla, joihin hän oli myös nyplännyt nuottiavaimen. Toinen palkinto myönnettiin Eini Putukselle Suomi-neito-tekstiilityöstä ja kolmas palkinto Asta Hilskalle Suomi 100 -lapasista.

Sekä lasten kuvataidekisan että perinnetoimikunnan kilpailun työt olivat hienoja kunnianosoituksia satavuotiaalle Suomelle.

Leikkimielistä kisailua ulkoilmassa

Lauantaina kilpailtiin piilen- eli tikanheitossa sekä mölkyssä. Tikanheitto oli yksilölaji, mölkyssä kisattiin joukkueiden kesken. Päätuomareiden päät pysyivät kylmänä ja pistetilanteet ajan tasalla. Molemmista lajeissa todistettiin taidokkaita heittoja sekä rohkeaa riskinottoa. Sekä naisten että miesten tikkakilpailut ratkesivat selvin luvuin.

Monipuoliset taide- ja käsityönäyttelyt

Taidenäyttelyn teokset painotuivat luonto- ja muihin maisemiin. Niissä oli ansiokkaasti ja luonnollisesti kuvattu Koivistoa. Luontoteoksiin oli komeasti vangittu mm. moni-ilmeistä merta sekä iso, todella elävän tuntuinen joutsenparvi. Lisäksi mukana oli myös upeaa puutaidetta sekä henkilökuvia. Taidenäyttelyyn osallistui yhteensä kuusi taiteilijaa.

Kannustusstipendin (50 €) saivat Sakari Palmola, Pentti Iitti ja Anita Mannonen.

Käsityönäyttelyssä oli mukana mm. Impi Tuulen Koivistolla 1929 valmistama rekiryijy ja Armas Rouskun vaimon Elisa os. Kukon Römpötillä tekemä kissataulu. Taulu oli talvisodan aikana kätkeytyneenä maakuoppaan, missä se kärsi kosteusvaurioita.

Näyttelyn vaikuttavimpia esineitä oli matkalaukku, joka oli pakattu täyteen kalastusvälineistöä. En osaa kuvitella millaisia tunteita ja ajatuksia laukun ja muiden tavaroiden kantajilla on evakkomatkalalla sisimmässä liikkunut.

Kiinnostavia hankintoja

Koivistolaisten tori houkutteli ostamaan käsitöitä ja kirjallisuutta.

Esimerkiksi Onerva Vartiaisen kirja Valo pimeässä on hyvä, joka kertoo sota-ajan lapsuudesta. Vartiaisen äiti Elsa o.s. Sutela on kotoisin Koiviston Keskisaaresta. Kirja on saatavilla kirjastojen ohella myös näkövammaisten äänikirjasto Celiasta.

Myynnissä oli lisäksi kortteja kuunari Allista & Koiviston kirkko -aiheisia postimerkkejä ja muuta koivistolaisuuteen liittyvää. Arvat kävivät kaupaksi ja jos onni oli matkassa, sai kotiin viemiseksi vaikka linnunpöntön.

Kynttilät syttyivät kylien muistolle

Kirkonkellojen soiton jälkeen Seppo Hilska luki 25 koivistolaisen kylän nimen. Oman kylän kohdalla kyläläiset ja jälkipolvet nousivat seisomaan. Joka kylän muistoksi sytytettiin oma kynttilä. Vaikka kynttilät eivät olleet oikeita, niiden ”sytyttäminen” kosketti ja sopi valtavan hyvin osaksi ohjelmaa.

Meriteatterin vaikuttava näytelmä Laulu on meren laulu

Meriteatterin näytelmä Laulu on meren laulu meni luihin ja ytimiin. Esityksen on käsikirjoittanut ja ohjannut Anni Mikkelsen.

Heidi Myllyniemi

Näytelmä käsittelee Rööllän sataman asukkaiden elämää ja kertoo kahden tytön, Lahjan (Laura Halonen) ja Lempin (Vera Veiskola) elämästä nuorista tytöistä vanhoiksi asti – siinä välissä tapahtuu elämä. Kuka halajaa merille, kuka oman talon ja puutarhan, mutta kuinka sitten käykään. Meri on vahvassa roolissa. Katsomossa sai nauraa vapautuneesti, mutta esitys avasi kyllä kyynelkanavatkin. Kokonaisuudesta jäi pohdittavaa pitkäksi aikaa. Kaikki näyttelijät heittäytyivät rooleihinsa ihailtavalla ammattitaidolla.

Tanssin hurmaa

Illan päätteeksi laitettiin jalalla koreasti. Seppo Hilska orkestereineen tanssitti juhkakansaa. Lattialla pyörähdettiin paritanssin lisäksi tyttöporukassakin. Oi sitä menoa! Allekirjoittanutkin haettiin lattialle, vaikka minulla on kaksi vasenta jalkaa mutta tanssittajani osasi viedä & rauhoitella ja siitä ne askeleet sitten lähtivät pikku hiljaa sujumaan.

Kappaleina kuultiin muun muassa humpat Heili karjalasta ja Jätjän humppa, Leila-valssi ja Karjalan poikia -polkka. Myös kohtalokas tango Ilta skanssissa ja foxtrot Vain merimies voi tietää

Seija Jaakkolan taidonnäyte tikanheitossa.

Seppä Ari Karhu työn touhussa.

Perinnetoimikunnan sihteeri Rauni Rokka kutoo sinivalkoista lautanauhaa. Rokka toivoo toimikuntaan uusia jäseniä. Lämpimästi tervetuloa mukaan!

Lasten ja nuorten kuvataidekilpailu

Aihe: Suomi 100 vuotta

Sarjat:

1 – 6-vuotiaat, osallistujia 3 lasta

Lauri Kylmäniemi 6v

Helmi Tuomi 5v

Lilian Makki 5v

Kaikille luovutettiin palkintona luontoaiheinen lasten tiedekirja

7 – 11-vuotiaat, osallistujia 8 lasta

Palkitut

1. Tytti Ilola 9v, 25 €

Suomen historian ensimmäisen naispresidentin, Tarja Halosen muotokuva, öljyväriyö

2. Daniel Makki, 7 v, 20 €

Kolme työtä aiheesta Suomi 100v, liidut ja kynät

3. Tyyne Ilola, 7v. 15 €
Suomi 100 v, öljyväriyö**Muut osallistajat:**

Minka Niemi 8v

Hippu Perttula 8v

Anni Tuomi 9v

Heljä Perttula 10 v

Jaakko Mäenpää, 11v

12 – 17-vuotiaat, osallistujia 3 nuorta, aihe Suomi 100 v

1. Mari Pitkäranta 15 v, 25 €

2. Johanna Huhtanen 15 v, 20 €

3. Heini Perttula 12 v, 15 €

Lasten taidepaja; luonnonmateriaaleista sommiteltu maise-mataulu

Kolme osallistujaa

Taidenäyttely, osallistujia 6 henkilöä

Palkitut: kullekin luovutettiin 50 € kannustusstipendi

Sakari Palmola,

Pentti Iitti,

Anita Mannonen

Muut osallistajat:

Liisa Ake-Helariutta

Anne Mustajärvi

Marke Hongisto

Mölkyn tulokset1. Penttilän työt
Anniina Salokannel
Ellinoora Koivula
Annele Salokannel2. Tähtkäpää
Heimo Tähtkäpää
Liisa Rannikko
Satu Tähtkäpää3. Penttilä jotain
Mili-Mona Salokannel
Timo Rautiainen
Jouni Kähkönen**Piilenheiton tulokset****Naiset**

Eija Torkkeli 30

Pirkko Metso-Vainio 24

Irmeli Sihvola 22

Miehet

Seppo Rytkölä 35

Timi Huhtanen 27

Jaakko Torkkeli 25

houkuttelivat tanssimaan. Moni osasi laulujen sanoja ulkoa ja sivupenkeilläkin laulettiin mukana.

Onnistuneet juhla järjestelyt

Jälleennäkemisen ilo, vilkas puheensorina ja leveät hymyt. Siinä muutama lämminhenkisten juhlien ainesosa. Koivisto-juhlat ovat sukulaisten, ystävien ja hengenheimolaisten tapaamispaikka ja osa Suomi100 -juhla vuoden ohjelmaa.

Suomen Koivisto-Seura sekä Lahden ja Mäntsälän koivistolaiset onnistuivat komeasti juhla järjestelyissään myös sään osalta: aurinko paistoi koko viikonlopun.

Paraisten Matti Aggen kanssa kuulumisia vaihtamassa Pertti Hoikkala, Koiviston säätiön asiamies.

Hellevi Päivilinna on jokavuotinen juhlilla kävijä.

Juhlien ruokatarjoilut toimivat mallikkaaksi emäntä Ritva Lääverin johdolla. Kuvassa Ritva Tuokkola, Asta Hilska, pääemäntä Ritva Lääveri ja lausuja Helena Lintinen.

Järjestyksenvalvojina toimi Päijät-Hämeen Rauhanturvaajat. Kuvassa Anssi Arbelius.

Mölkkyilijöiden parhaimmistoa

Hyvät koivistolaiset, koko yksi suuri sukumme!

Jorma Kallonen

Olin ajatellut tervetulosanoikseni lausua jotain Suomen 100-vuotisesta itsenäisyydestä ja siitä miten koivistolaiset ovat olleet osana tätä hienoa tarinaa. Siihen olin ajatellut liittää, joitakin Viipurilaisen mummin kirjeistä saaduista lainauksista ja ajatuksista, tehdäkseen sen jotenkin koskettavammaksi. Mutta viime yönä muutin puheeni.

Serkkuni oli meillä yöstä. Toki tuttu serkkuni, mutta ilman

näitä juhlia, emme olisi istahaneet saman pöydän ääreen, ja puhuneet meille yhteisistä, tutuista asioista ja ajatuksista, joita emme tietäneet jakavamme. Ajatuksista, jotka tämä juhla oli herättänyt.

Eilinen Laulu on meren laulu kolahti meihin syvästi: ”Manaan henkii isoäitini! lauloivat nuoret. Niin minäkin tämän koivistolaisuuden kanssa käyn edelleen keskustelua mummoni kanssa, laivakokkina hänkin, ennen lapsiaan, tuota tätieni ja enojeni parvea. Ajattelen, että mummo on ainakin hyvillään siitä, ettei tämä juhlien ketju ainakaan Penttilän tyttöjen aikaansaamattomuuteen kaadu.

Meriteatterin laulu jatkui: Muutan todeksi nämä tomuksi muuttuneet esineet. Sitähän tuolla näyttelyissä, työpajoissa, niissä essuissakin tehtiin.

Entä sitten ne laulun sanat, joita hänen oli tapana hyrällä, nuotin vierestä. Miten monta mummolta kuulemaani laulua ja lorulopotusta osaankaan. Ja ihan surutta vetelen niitä nuotin vierestä.

Muistan, miten tärkeät koivistojuhlille lähdöt aina mummolle olivat. Ja miksei enollekin, jos jotain saattoi päätellä siitä menneiden deodorantin tuoksusta ennen juhlien muistojen illan tansseja.

Jotenkin eilen illalla Heidin kanssa jutelessani tajusin, miten upporikas olenkin, kun minulla on tämä mahtava suuri suku, koivistolaiset. Teitä en olisi oppinut tuntemaan, elleimme kerran vuodessa olisi kokoontuneet yhteen. Teiltä olen saanut kuulla niin monet muutkin tarinat, kuin vain oman perheeni tarinat. Ja jokainen tarina, jokainen täällä kuulemani laulu, on auttanut minua paremmin ymmärtämään, kuka olen, mistä tulen, miksi olen juuri tällainen kuin olen ja jopa sen minne olen menossa.

Näillä Lahden ja Mäntsälän koivistolaisten järjestämällä juhllilla on sattuneesta syystä ollut aika paljon talkoissa noita tämän suvun nuoria. Itsekin aloitin Koivisto-juhla urani airueena joskus 70-luvulla. Toivoisin, että joku heistä kolmenkymmenen vuoden päästä, pitää Koivisto-juhlien tervetulojuhlevuoroon, muistelee miten aloitti airueena, ja miten tärkeää onkaan ollut ymmärtää omien juuriensa kautta kuka on. Ja miten etuoikeutetuksi hän olonsa tuntee, koska on osa, tätä koivistolaisten yhtä suurta ja monenkirjavaa perhettä.

Haluan kiittää tätä meidän talkooväkeä, joka yhdessä tuumin nämä juhlit teille rakensivat. Haluan kiittää juhlakansaa, sillä vieraat tekevät juhlan. Mutta haluan myös pyytää teiltä jotain, antakaa meidän lapsillemme ja heidän lapsilleen koivistolaiset juuret myös tulevaisuudessa. Löydetään yhdessä tapa pitää koivistolaisuus rikkautenamme.

Lopuksi lainaan kuitenkin pienen pätkän, siitä mummin kirjeenvaihdosta: 24.3.1944 yhdessä kirjeistä oli toive; Et usko kuinka hartaasti odotan Sinun tapaamista, että saisimme itkeä taas sydämemme pohjasta.

Näillä sanoilla toivotan teidät tervetulleeksi 69. Koivistojuhliin. Iloon ja suruun, sydämen pohjasta kumpuaviin tunteisiin.

Järjestelytoimikunnan puheenjohtaja
Riikka Salokannel Koiviston-juhlilla

Viikonloppu huipentui sunnuntain pääjuhlaan

Ensi vuonna tavataan pääkaupunkiseudulla

Lahden yhteiskoulun juhlasali alkoi täyttyä koivistolaisista hyvässä ajoin ennen pääjuhlan alkua. Moni oli pukeutunut päälleen kansallispuvun, jotka taitavat kokea uutta nostetta. Turnausväsymystä juhlijoissa ei näkynyt, vaikka jo toista päivää menttiin. Juhlan juonsi Sami Ratia, koivistolaisia sukujuuria hänelläkin.

Järjestelytoimikunnan pj. Riikka Salokannel: omiin juuriin perehtyminen palkitsee

Salokannel luonnehti itseään upporikkaaksi kun hänellä on ”tämä mahtava suku, koivistolaiset”. Koivistolaiset tarinat ja laulut ovat auttaneet häntä jäsentämään sitä kuka on, mistä tulee ja jopa minne on menossa.

Hän muisteli Koivisto-juhla-uransa alkua, airueena 1970-luvulla ja heitti ilmoille toiveen siitä, että joku jälkipolvien edustajista 30 vuoden päästä pitää juhlien tervetulojuhlevuoroon kertoen kuinka on oppinut ymmärtämään itseään omien juuriensa kautta.

Salokannel kiitti talkooväkeä lämpimästi juhlan rakentamisesta ja juhlakansaa osallistumisesta

sekä vetosi kaikkiin: annetaan lapsillemme ja lapsenlapsillemme koivistolaiset juuret myös jatkossa.

Karjalaisseurojen Lahden piirin pj. Liisa Korpela tähdensi siirtokarjalaisten arvoa

Korpela kertoi, että siirtokarjalaisilla on ollut erittäin suuri merkitys Lahdelle. Kun siirtokarjalaisten määrä keskimäärin on ollut 10% koko väestöstä, Lahdessa heitä on ollut runsaat 25%. Esimerkiksi Koiviston auto on muuttanut rajan takaa Lahteen. Monet muutkin pitäjät saivat pontta sinne muuttaneiden koivistolaisten urheiluseuroista ja yhdistyksistä ynnä muusta toiminnasta.

Korpelan edustama Karjalaisseurojen Lahden piiri ry sai alkunsa 25.9.1946. Piirien tärkeä rooli on ollut tehdä tunnetuksi Karjalaa ja karjalaisia koskevia kysymyksiä sekä oman kulttuurin vaaliminen. Ne ovat myös tukeneet karjalaisten asemaa monin eri tavoin.

Korpela kiitti järjestäviä tahoja hyvästä yhteistyöstä ja toivoi sen jatkuvan samankaltaisena jatkossakin.

Lakimies Ville Hoikkala: Koivistolaisuus on meidän osamme Suomen tarinaa

Ihmisen ei ole hyvä yksin, totesi Hoikkala juhlapuheessaan. Halu yhteenkuuluvuuteen läheisten ja oman yhteisön kanssa kuuluu ihmisyyteen.

Pyrkimyksissä yhteyteen samanmielisten kanssa nivoutuu osaltaan keskustelu kansallisesta identiteetistä. Kansallismielisiltä väkivallanteoiltakaan ei valitettavasti ole vuosien mittaan välttytty. Kuitenkin todellista tämän päivän isänmaallisuutta Hoikkalan mukaan on löytää tapoja auttaa heitä, joille Suomi ei ole hyvä paikka elää. Voimme kaikki oppia toisiltamme, jos tarjoamme oman osamme ihmiskunnan yhteiseen tarinaan.

Koivistolaisuus on Hoikkalan sanoin meidän oma osuutemme Suomen tarinaa. Vielä voi Koiviston omakohtaisesti kokeneilta kysyä asioista. Nuoremmat sukupolvet etsivät, ja heidän myös sallittaneen etsiä uusia tapoja pitää koivistolaisuus elossa.

Meri on merkittävä nuorelle koivistolaiselle Sakari Salokanteleelle

Salokanteleelle ”meri ja Koivisto tuntuvat olevan erottamattomasti yhtä.” Hän kertoi sukeltaneensa kahden vuoden tauon jälkeen Itämereen ja kaivanneensa sen tuoksua, avaruutta ja suolaisuutta. Kuten varmasti kaikki koivistolaiset, Salokannelkin on meri-ihminen. Koiviston, erityisesti Penttilän hiekkarannoista kuulleen hän pääsi itse todistamaan niiden upeuden 2009 hetkeksi unohtaen, että oli kotoa minnekään lähtenyt.

Koivistolaisuus on Salokanteleelle mielentila. Se on myös muistoja, sukulaisuutta, kaipuuta

Meriteatterin Laulu on meren laulu -esitys.

Seppo Hilska

Juhlapuhuja lakimies Ville Hoikkala

Vuoden koivistolainen Johanna Ivaska

merelle, yhteenkuuluvutta, ja voi osua kohdalle milloin vain. Sitä todistaa hänen löytämänsä kolmas serkku, jonka sukulaisuus valkeni ystäväporukan uudenvuodenvie-

Vuoden koivistolaisessa Johanna Ivaskassa virtaa levoton veri

Vuoden koivistolaisiksi valittiin Johanna Ivaska (s. 1972), molekulaarisen solubiologian professori Turun yliopistolla. Ivaska otti

valintansa vastaan todella ilahtuneena sillä tiedeyhteisö palkitsee kyllä omiaan, mutta kun kunnianosoitus tulee ulkopuolelta, se on hänen mielestään erityisen hieno.

Ivaskan ukki, Usko Ivaska oli kotoisin Koiviston kirkonkylästä ja mami (isänäiti), Taimi os. Rastas Johanneksen Kaijalan kylästä. Hän sai pitää isovanhempansa pitkälle aikuisuuteen; molemmat elivät yli 90-vuotiaiksi.

Ivaska johtaa 18 henkilön tutkimusryhmää, jossa on ihmisiä seitsemästä eri maasta.

Nuori koivistolainen, historian opiskelija Sakari Salokannel

Suomen Koivisto-Seuran puheenjohtaja Jouni J. Särkijärvi

Lahden Laulajat, kuoroa johtaa Leena Nokelainen.

Jorma Kallonen

Suomen Koivisto-Seuran kultainen ansiomerkki myönnettiin seuraaville henkilöille:

Anja Piela

Riikka Salokannel

Porvoon seudun Koivistolaiset ry

Lahden Koivistolaiset, Koiviston Viestin päätoimittaja, vastannut

Koivisto-juhlien järjestämisestä kolme kertaa, järjestelytoimikunnan puheenjohtaja

Suomen Koivisto-Seuran hopeinen ansiomerkki myönnettiin seuraaville henkilöille:

Marja-Liisa Montonen

Tuomo Kokkala

Pirjo Vihanto

Rami Toivonen

Timo Huhtanen

Karhulan ja ympäristön Koivistolaiset, rahastonhoitaja ja johtokunnan jäsen

Karhulan ja ympäristön Koivistolaiset, puheenjohtaja

Suomen Koivisto-Seura ry, pitkäaikainen tilin- ja toiminnantarkastaja

Lahden Koivistolaiset, Koiviston Viestin toimitus ja taitto

Suomen Koivisto-Seura ry, myyntituotteiden myynti ja kuljetus

Edellä mainittu yhdistys on ansiomerkkianomuksen esittänyt yhdistys.

On haastavaa kertoa maallikoille mitä hän työkseen tekee, Ivaska kertoi. Kun mami Taimi kysyi tätä, pojantytär vastasi, että ”mie siirrän punaista liuosta pullosta toiseen”.

Tutkimusryhmä tekee biolääketieteellistä perustutkimusta tavoitteena selvittää, miten syöpäsolut, pääasiassa rintasyöpäsolut, leviävät elimistössä synnyttäen etäpesäkkeitä. Ryhmä tutkii myös normaalien solujen toimintaa sillä ne auttavat ymmärtämään syöpäsoluja. Käytännön työ on paljolti solujen kasvattamista pulloissa juuri siinä punaisessa liuoksessa ja solujen liikkumisen tutkimista.

Vuoden koivistolainen matkustaa ympäri maailmaa kertomassa tutkimustuloksista ja hän

tokaisikin, että hänessä virtaa ukin levoton veri. Ivaskaa luonnehditaan maailmalla kuulemma eittypilliseksi suomalaiseksi, koska hän on tumma ja puhelias. Silloin hän sanoo, että ei olekaan suomalainen vaan karjalainen.

Laulun taikaa ja runomittaa

Lausuja Helena Lintinen kirjoitti yleisössä naurut ohjeella Mite pähkinäkakku laitetaan? Runossa leipoja häätää poikansa monta kertaa milloin mistäkin, jauhoilost, taikinapotist, pähkinäpytyst ja lopuksi neuvotaan: ”Tillaa pähkinäkakku paakarilt”.

Lahden laulajat esitti Leena Nokelaisen johdolla kappaleet

Karjalan lapsia, On suuri sun rannas autius ja Suomen laulu. Kuorolaisista huokui laulamisen ilo, ja parantaahan kuorolaulu elämän laatua. Seppo Hilskan tulkitsemana kuultiin kaikille tuttu Myrskyluodon Maija (Lasse Märtensson) ja sykähdyttävä Merellä (Oskar Merikanto).

Yhteislauluina laulettiin Matti Hussin pianolla säestämänä Karjalaisten laulu, Mie muistan ja Maamme.

Ansiomerkit 2017

Suomen Koivisto-Seura ry:n puheenjohtaja Jouni Särkijärvi ja seuran sihteeri Virpi Huhtanen jakoivat ansiomerkit.

Koivisto-juhlat 2018

Juhlien päätteeksi Suomen Koivisto-Seura ry:n puheenjohtaja Jouni Särkijärvi totesi, että vuoden 2018 Koivisto-juhlat pidetään pääkaupunkiseudulla. Juhlat järjestetään todennäköisesti useamman toimijan voimin, joten ne toteutunevat hieman eri sapluunalla.

Tuutha siekii!

Jorma Kallonen

Karjalaseurojen tervehdyksen toi Liisa Korpela, Karjala-seurojen Lahden piirin puheenjohtaja

Merikarjala-seminaarit

16.9.2017 Merikeskus Vellamo, Kotka

4.11.2017 Karjalatalo, Helsinki

Vellamo

Avoin yleisöseminaari johon sisältyy merkittävän tiedollisen annin lisäksi myös merikarjalaista taide- ja viihdeohjelmaa, myös keskusteluilla on merkittävä osansa.

Karjalatalo

Pyhäinpäivä - 'vanhan kansan' Kekri

Seminaariesitelmissä tuodaan esiin myös vähemmän julkisuudessa käsitellyjä aiheita, kuten merirosvousta, viinan salakuljetusta ja Suomen sisällissotaa Merikarjalassa sekä sosiaalista elämää ja yhteisöllisyyttä.

Seminaarien asiantuntijoina maamme parhaat Merikarjala-tietäjät ja tutkijat; emeritusprofessori Yrjö Kaukiainen, FT Maria Lähteenmäki, dosentti Pentti Paavolainen, FL Rainer Knapas, FT Teemu Keskisarja, FT Pirkko Kanervo, FL Martti Kosonen, kirjailija Anna Kortelainen, arkeologi Timo Miettinen.

Mukana ovat myös Suomen Merimuseon, Kymenlaakson museon ja Etelä-Karjalan museon asiantuntijat.

Seminaareista lisää www.karjalanliitto.fi

Onerva Vartiainen kirja Valo pimeässä on hyvä kertoo sota-ajan lapsuudesta.

Mie tiijjän

Martti Piela

"Eihä myö siu kanssais vanhoi olla. Piruha se o, hänel ko ei oo vuoslukkuu. Meil on! Niiet myö ollaa vaa kauva eletty." Sehä nähtii taas Laheskii, mis vietettii jo 69:n sii Koivisto-juhlii. Ensmäse kerraha koivistolaiset kokoontuit jo kesäl 1949 Porvoos - kahe vuuve peräst seitsemäkymmänt vuotta sit! Aatella! Ja talvisova alust o sillo mänt kaheksäkymmänt vuotta. No, onneks ol Lahtee tult nuorempaaki väkkee. Niiet, kyl koivistolaisuus viel ellää. Toivottavast mahdollisemma kauvva.

Koivistolaisuust o totisteen mei kotipaikast kertova kirjallisuus, nii ennevanhane ko nyky-muotonekkii, minkä tietokonne ja älykännykä aikaan saap nähkä kohta joka kottii tuleva Naama-kirja sivuult, mis ihmiset päivittäi jausiast, kuvvii ja kertomuksii kans, kertoot Koivisto historiast ja koivistolaisii nykypäiväst ares ja juhlas.

Yhä etellee julkassaa uusi kirjoiki, mis kerrottaa Koivistost ja koivistolaisist, kylist ja suvuist, taloist ja tanhuvist. On historiaa, on sanarieskaa, runnoiki.

50 vuotta sottiä päättymise

jälkee, v 1994, järjestettii Hamina seuvvu karjalaisii voimi Hamina kirjastos Karjala-aiheise kirjallisuuvve näyttely. Siin ol esil 300 sova jälkee ilmestynyttä kirjaa jokahisest Karjala 45 pitäjäst. Mukan myöskii mei Koivisto. Inkeri Talo(-Lehto) lähetti miu Viljo-veljellei tuos yhteyves lista sottiä jälkee ilmestyneist kirjoist. Koivisto Viesti ja Koivisto Viiri -lehtii lisäks hää luettel 39 Koivisto-aiheista kirjaa, Hopu ja Kansanaho Koivisto-kirjast (1953) alkae.

Yks niist kirjoist ol Paula Roinise ja Eine Putukse sekä Härkälä kytätoimikunna v 1993 toimittama runokirja "Väkevä olit, elämä". Sen runot olliit Niilo Villase kirjottammii.

Olha tuoho aikaa muitakii jo nimekkähii koivistolaisii runoilijoi, niiko esmerkiks porvoolaine Elsa Vainio o.s. Piela, kuka synti 1921 Koivistol. Häne teostaa "Kuuntelin laineiden laulut" ei oo mainittu tuos Talo luettelos, vaik kirja ilmesty jo 1985. Elsa vainio kuol v 2007. Luettelo o nyt kasvant Koivisto-Seura sivuil netis kuuvekymmänä kirja

mittaseks, mut ei siint löyvy esmerkiks "Patala, kotikylä Koivistol" -kirjaaka vuuvelt 2012. Sitähä miekii oli Inkeri porukas vässäämmäs kokkoo.

Ei tuos Koivisto-Seura luettelos oo myöskää Niilo Villase runokirjaa "Koivisto, muisto meren rannalta", minkä o maailmal toimittant Sulo O. Hoikkala ym (Helsinki 1956). Just siint ol tuo katkelma runost "Kuunsta pitkin" (ss. 146-147), mist mie teilt viime Tiijjät sie? -kysymyksessäi utelin.. Se o nii kaunista muistumaa, et jos vaa kässii kirja joskus ossuu, ni kannattaa kyl lukkee.

Hilkka Gasagrande oli löytänyt vastauksen Martin kysymykseen:

Martti Pielan kysymykseen vastaus löytyy kirjasta Koivisto, muisto meren rannalta, runon nimi Kuunsta pitkin, kirjoittaja Niilo Villanen.

Koivistolaisterveisin Hilkka Gasagrande, o.s. Pulli, Ingerilästä

Elämä on unta

*Kun unesta heräät, aamuun havahdut -
Sehän kesken jäi! uni, pois haihtunut!
Totta oliko se? niin todentuntuinen!
Mistä kertoikaan se? kuva utuinen.*

*Koko elämä on kuin unta,
varjoleikkien valtakunta!
Kahden ihmisen katseesta se alkunsa sai,
unelmista, toiveista tulevain.
Elonliekin siihen puhalsi rakkaus.*

*Elon virta sen mukaansa tempas! Purjehdus
läpi lapsuuden, nuoruuden, kypsän iän,
läpi auringonpaisteen, läpi myrskyisän sään.
Mitä jäljelle jäi? uni yksistään!*

*Tiesi johtiko sinut minnekään?
Vai oliko kaikki vain unta?
Mikä on nyt elosi suunta?
Ehkä unta vain näet, unissakävelet?*

*Viimeisen kerran kun silmäsi suljet,
unesta, tuolla puolen unen, kun heräät,
vihdoin ymmärrät:
Kuin virvaliekki, tuo sisälläs polttanut tuli,
koko elämä, se olikin vain tuulten pieksemä uni.*

Martti Piela

Taiteilija Johanna Lummen teos "Iltapäivän uni"

Rippilapselle

*Koko ihana elämä on edessäsi,
Suuri Tuntematon odottaa sua polullasi,
Ennen kokematon täyttää sun päiväsi.*

*Jos myrskyinen tuuli
Joskus puhaltaa vastaan,
Ja pelokas mieli
Uhkaa voimasi uuvuttaa,
Myös silloin voit vakaasti,
Lujasti luottaa:
Vaikeudet voi kaikki
Mieli rohkea voittaa.
Uusi aamun koitto,
Uusi auringon nousu
Voi jälleen elosi
Värit kirkkaiksi valaista.*

*Koko ihana elämä
Edessäs oottaa,
Siis säilytä silmäisi
Luottava loiste.*

Martti Piela

KOIVISTON AUTO

www.koivistonauto.fi

Elämää Saarenpäässä 3/3

Avioliiton solmimisesta

Näytti siltä, että parasta mitä ihmisestä saattoi sanoa oli, että hän on RIUSKA tai SYTI, hyvä työhminen, joka hallitsi ja teki kaikki saarelaiset työt osaavasti ja valittamatta. Heidän maineensa kulki kylästä toiseen. Tässä sanassa oli paljon ”ytyä”, että se sai jopa avioliittoaikeissa olevat miehet suunnittelemaan kosiomatkaa, jolle sitten lähdeittiinkin ajan tavan mukaan puhemiehen kanssa.

Näin joutui (pääsi) esim. Iida-tätimme, Saarenpään kylässä asunut Iida Hautapaakkanen Fridolf-setäni vaimoksi ilman, että he olivat koskaan aikaisemmin tavanneet toisiaan. Häiden jälkeen Iida meni ”morsijameks” Mummon taloon, jossa asui edelleen Mummon lapsia.

Mummo antoi Iidalle ja Fridolfille yhden kamarin omaan käyttöön, joka vuosien varrella täyttyi uusista pienokaisista. Näin saivat suurperheet alkunsa. (Maire-serkkuni muistiinpanoissa kerrotaan, että suurperheet olivat tavallinen asumismuoto Saarenpäässä. Perheeseen saattoi kuulua jopa yhdeksän lapsen perheet.

Samalla tavalla Mummo oli aikanaan joutunut Hilskan sukuun. Isoisän isä, Josef(Jooseppi) Hilska oli saarenpääläinen laivuri ja sen ajan mittapuun mukaan varakas mies. Hän halusi pojalleen Paavolle sekä rikkaan että riuskan vaimon. Koivusaaren pohjoisosasta, Ingertilän kylästä saakka esi-isälleni oli kantaautunut tieto sopivasta ehdokkaasta. Koska tunnuseikat eivät noihin aikoihin määränneet valintaa, vanhemmat tavallisesti hoitivat asian puhemiehen avustuksella.

Niinpä he eräänä päivänä ajoivat Ratian taloon Ingertilässä ja tekivät avioliitto-tarjouksen. Morsian-ehdokaspa ei ollut ollenkaan kiinnostunut asiasta, vaan sanoi: ”Enhä mie oo koko miestä ikinä nähtkää saatikka tuntent”, johon esi-isäni Jooseppi vastasi, että ”kyllä tuutte toisenne tuntemaa ko yhteistä leipää syötte!” Kun nuorempi sisar Eeva huomasi, että hänen iso-siskonsa ei ollut innostunut asiasta, hän rohkaisi mielensä ja sanoi: ”Jos sisko ei tuu nii voisinha mie tulla”. Koska vanhemmillakaan ei ollut mitään tätä ratkaisua vastaan, Eeva Ratiasta tuli meidän riuska Mummomme Saarenpään kylään. Anton Harilainen on kirjassaan ”Elämää Koivistolla” ikuistanut tämän kossinnan. Siitä on olemassa suvun piirissä monia versioita, mutta keskeistä kaikissa on ”jos sisko ei tuu, niin voisinha mie tulla”.

Paavo vei nuorikkonsa häiden jälkeen vanhempensa Maria ja

Joosef Hilskan kotiin, joka sijaitsi aivan meren rantatörmällä. Paavo alkoi kuitenkin rakentaa uutta tilavaa taloa ylemmäksi Hilskan mäen rinteeseen. Siitä tuli monien vuosien jälkeen minun Mummolani.

Eeva ja Paavo saivat vuosien varrella 12 lasta, joista kaksi kuoli jo aivan pieninä ja tytär Tyyne 18-vuotiaana Viipurin sairaalassa Pietarista saatuun kurkkumätään. Nämä kuolemantapaukset olivat osa saarelaista tragiikkaa, sillä mitään lääkäriapua ei saarella ollut.

Vuosien mittaan myös heidän talossaan alkoi kasvaa suurperhe, sillä läheskään kaikilla nuorilla pareilla naimisiin mentyään ei ollut mahdollisuutta hankkia heti omaa kotia. Yleinen käytäntö oli, että aluksi muutettiin anoppilaan. Tästä käytettiin naisen kohdalla sanontaa ”morsein tul talloo”. Miehistä sanottiin ”hää män kotivävyks siihe ja siihe talloo”.

Tämä käytäntö lisäsi tietysti talon varallisuutta, mutta säilykö sopu aina, se riippui asukkaiden luonteista. Puhuessaan Mummolan ihmisistä Sirkka mainitsi kaikista muista paitsi yhdestä sedästään. ”Hää ol hyväluontone” tai ”Hää se vast olkii hyväluontonen”.

Ihmettelin joskus näiden hyväluontoisten sukulaisten paljoutta kunnes löysin uuden näkökulman Sulo Julkusen kirjasta ”Honkalaivat ja halkolastit”, jossa hän kirjoittaa laivan miehistön keskinäisistä suhteista. Hän kertoo, että laivan miehistö ei koskaan riidellyt keskenään. Kun olttiin laivassa myrskyväällä merellä ja tunsu tarvitsevana apua, laivan muu miehistö oli ainoa, jolta sitä saattoi toivoa. Mieleeni tuli, että Koivusaari on kuunararin muotoinen alus, jota meri ympäröi joka suunnalla, joten siellä vallitsivat ehkä samat kanssakäyttämisen ehdot ja lait.

Saarenpäässä avioliitto oli tavoittelemisen arvoinen asia. Se oli hyväksytty tie itsenäisyyteen eli omaan talouteen ja pois vanhempien kodista ja määräysvallasta. Se olo suurin tie sosiaaliseen arvostukseen. Yksinään elävä mies oli saarella harvinainen ja outo ilmiö, mutta naimaikänsä ohittanutta naista säälitettiin, ehkä myös halveksittiinkin. He olivat usein pilkan kohteina.

Kuulin kerran erään sukulaismiehen sanovan, että vanhaksi piiaksi jääminen oli surkeinta, mitä naiselle voi tapahtua. Ja tottahan se taisi olla. Mitään eläkettä tai vakuutuksia ei tuohon aikaan tunnettu. Perinnönjakotilanteissa miespuolinen perillinen sai talon ja nainen lehmän tai lehmän arvosta rahaa. Hän saattoi välistä

”Kyllä ne olivat teille raskaita aikoja, sellaista ainaista raatamista ilman yhtään työtä helpottavaa konetta”

jäädä kotitaloon hoitamaan vanhuksia ja veljen lapsia ja karjaa, mutta hänen vanhuutensa saattoi jäädä ilman turvaa.

Koivistolla oli tarjolla vain vaivaskoti, jonne kukaan ei halunnut mennä vapaaehtoisesti. Onneksi tutustuin kaupassa Lahja-tätiin (saarenpääläinen Lahja Pulli), joka omalla työllään ja itsenäisyydellään sai minut näkemään, että naisen on oman työn kautta mahdollista asettua näiden perinnäistapojen yläpuolelle ja elää omilla ehdoillaan.

Vanhemmat eivät tietäkseni pakottaneet tyttäriään avioliittoon, jos sulhanen ei häntä miellyttänyt, mutta avioliitto kuului saarelaisen yhteisön peruskuvioon. Avioliitto tuntui olevan suurin tie yhteisön hyväksyntään ja käytännön toimitukseen. Kodeissa tarvittiin naispuolista työntekijää hoitamaan taloutta, karjaa, viljelmiä sekä vanhuksia. Suvun jatkaminenkin oli otettava huomioon.

Vaikka romanttinen rakkaus ei olisikaan ollut avioliiton solmimisen perusta, liitot saattoivat usein silti onnistua. Silloin parista kuulin sanottavan: ”Hyö on ko rukkanen ja kinnas, nii hyväst soppiit yhtee...” Kuulinpa kerran erään Mummon perheen jäsenen sanovan Fridolf-sedästä ja Iida-tädistä: ”Mie näin, et kerra ko Riito tuli jäält talvikalast, nii hyö katseliit nii lemmekkääst toisiaa”. Minusta ”lemmekkääst” oli kauris sana ja pohdiskelin sitä usein mielessäni.

Lepopäivä pyhitettiin

Vaikka arjen työnteossa oli suorastaan raamatullinen leima ”otsasi hiessä sinun tulee leipäsi ansaitseman” oli Raamatusta lähtöisin ohje myös pyhäpäivälle: ”Muista pyhittää lepopäivä”. Se toteutettiin myös kirjaimellisesti. Sunnuntaina työnteke oli kielletty lukuun ottamatta kotieläinten pakollista

Hilkka Miettinen os. Hilska

Paavo Hilska (1859-1918) ja Eeva Hilska (Hilskan Mummo) os. Ratia 1865-1946)

päivittäistä hoitoa. Kaikki talouden askareet kuten siivoaminen, ruoanlaitto ja leipominen tehtiin jo lauantaina. Sunnuntai oli lepäämistä, vierailuja ja hengenheimää varten.

Jotkut saaren miehet kävivät tosin sunnuntaina metsästämissä, isäkin oli toisinaan mukana ja kaikkina aikoina kylän nuoret olivat ravanneet iltaisin paikasta toiseen etsimässä tanssipaiikkaa. Eniten saarelaiset tapasivat toisinaan sunnuntaina seuroissa, joita pidettiin niissä taloissa, joissa oli suuri tuppa.

Mummonkin tuvassa pidettiin seuroja. Matti Passoja oli niissä toisinaan puhujana, joskus taas oli puhujana kiertäviä saarnamiehiä eri puolilta Suomea. Matti Passoja oli kotoisin Pohjanmaan lestadiolais-alueelta ja syvästi uskonnollinen mies. Vaikeiden nälkävuosien aikana hän oli lähtenyt etelästä etsimään parempia elinmahdollisuuksia. Asuessaan eri paikkakunnilla hän pyrki koko ajan kehittämään kirvesmies-taitojaan. Rantautuessaan viimein Koivusaareen, jossa laivojen rakennus eli kukoistuskauttaan, hänen laivanrakennustaitonsa kehittivät huippuunsa. Sanotaan hänen rakentaneen kaikkiaan 70 laivaa. Luonteeltaan hän oli rauhallinen ja vakaa ja hänestä tuli saarenpääläisten ”luottoihminen” jonka puoleen he kääntyivät ongelmisissaan ja vaikeuksissaan. Isä arvosti häntä suuresti: ”Passoja ol saarenpääläiste hengellinen johta-

ja”, sanoi isä hänestä.

Mummolla oli elävä suhde Luojaansa myös arjen askareissa. Pienenä jopa luulin, että Luoja asuu Mummon talossa niin usein hän esiintyi Mummon puheissa. ”Ko kaik on Luoja kääes” ja ”ihmine päättää, Luoja säättää” kuuluivat Mummon usein käyttämiin sanontoihin. Kun Mummo leivontapäivänä pyöräytti uunilaudalle leivät nousemaan, hän painoi jokaisen leivän pintaan kämmensyrjällään kevyesti ristinmerkin. ”Mitä vart sie tuollai teet?” kysyin minä. ”Sitä vart ko tää o Luoja antamaa leipää”, sanoi Mummo. ”Ei se auta, jos mie kevähel kylvä siemenet maaha, jos Luoja ei anna vettä ja lämpöä, ei siel mikkää kasva. Sitä vart tää o Luoja antamaa leipää”, sanoi Mummo.

Asiat saivat lisävalaistusta, kun aloin käydä Iida-tädin pitämää lasten pyhäkoulua. Kävin siellä mielelläni. Iida-täti oli valoisaa ja lämmin ihminen. Hän kertoi pyhäkoulussa Jeesuksen elämästä. ”Jeesus rakasti lapsia. Raamatussa kerrotaan, että Jeesus oli sanonut: ”Antakaa lasten tulla minun tyköni, sillä heidän kaltaistensa on taivasten valtakunta!” Lopuksi saimme jokainen oman kiiltokuvan. Minä sain kuvan Jeesuksesta, joka kantaa pientä karitsaa sylissään. Kuva painui syväälle mieleeni.

Paitsi suuret työt kuten niittäminen ja perunannosto, yhdessä vietettiin myös juhlia. Häihin ja hautajaisiin lähetettiin kutsu jokaiseen taloon. Saarella oli am-

Sukukokous

mattitaitoisia pitokokkeja, jotka nuorten avustajien kanssa (heitä kutsuttiin ”lentsikoiksi”) pystyivät laittamaan juhlat suu-
rellekin kutsuvierasjoukolle.

Lykkäjäissä väkeä riitti

Erityisen mahtavia juhlia olivat uusien laivojen vesillelaskut, joita 20-luvulla oli runsaasti. Kutsu meni jokaisen kotiin ja arvohenkilöitä käytiin kutsu-
massa henkilökohtaisesti tai kirjeellä. Näillä tapahtumilla oli suuri merkitys, paikalla saattoi olla parisataakin osanottajaa. ”Ko siel ol pari sattaaki vetäjää köyves kii ni siin ol voimaa... ko ol kolmilaakiset taljat ni niis ol paljo voimaa niis taljois...” (Sulo Jukanen s. 129). Tässä tilaisuudessa laivalle annettiin nimi ja sen perään nostettiin Suomen lippu ennen kuin sitä alettiin yhteisvoimin työntää kylki edellä mereen laulajien ja soit-
tajien antaessa tahtia työntämi-
seen. Pitoihin kuului oleellisesti mahtava tarjoilu ja ruokaryyp-
pyjäkin otettiin. Ja sitten tietysti tanssittiin.

”Lykkäjäisten ja lykkäjäis-
juhlien tunnusmerkkinä olivat iloinen mieliala ja vilpitön ja pyyteetön auttamishalu. Läh-
tökohtana oli ajatus: tänään au-
tetaan toista, huomenna saatan
itse olla avun tarpeessa. Silloin
ei ollut ”kuntaa” eikä ”valtiota”
joka olisi pitänyt huolen vaan
jokaisen oli tultava toimeen
omillaan. Jos omat voimat eivät
riittäneet, turvauduttiin omaan
naapuriin. Kukaan ei koskaan
kieltänyt apuaan” (Sulo Jukanen
s. 132).

Syksyllä laivat asetettiin talvi-
satamaan eli ”simohkaan” (ven. si-
movat) koko kylän saattelemana.
Ne riisuttiin purjeista ja kaikesta,
mitä ei talven aikana tarvittu ja
joita jäät saattaisivat vahingoittaa.
Kaikkien laivojen kokka kää-
nnettiin samansuuntaisesti kohti
rantaa ja ne muodostivat yhdessä
vaikuttavan näyn.

Minun lapsuudessani vain
Paavali ja muutamat viimeiset
puulaivat talvehtivat Mummon
lahdessa, jossa niiden talvehtimista oli helpompi seurata. 20-luvulla käytettiin enemmän mm. Ingertilän talvisatamaa, sillä se tarjosi suojaisemman paikan laivoille. Minulla ei ollut lapsuudessani tilaisuutta olla mukana näissä laivojen juhlapahtumissa, mikä surettua mi-
nua, mutta isäni on onnistunut välittämään minulle niistä hyvin eloisia ja riehakkaanhauskan kuvan.

Koiviston Kurkien Sukuseuran sukukokous toteutettiin 8.-9.7.2017 kesäretken yhteydessä tällä kertaa Heinävedellä Uuden Valamon luostarissa.

Tapahtumaan osallistui kaikkiaan 35 henkilöä, osa yhteisellä bussilla ja osa omin kulkuneuvoin. Joukossa oli osanottajia sekä Helsingin, Porvoon, Kotkan että Turun seuduilta ja tällä kertaa myös Karkkilasta. Bussissa oli iloinen tunnelma ja menomatalla laulettiin koivistolaisia kylälauluja ja Ruperttiin niitä näitä.

Luostarialue oli todella kaunis ja viihtyisä ja munkit ystävällisiä, vähän velikultiakin, joilta lastu lensi keveästi. Näimme opastettuna sekä vanhan että uuden kirkkorakennuksen kallisarvoisine aarteineen

kyäkin. Enin osa tuotteista menee vientiin. Saimme tutustua viinin valmistukseen sekä maistella viinejä pappismunkki Andrei johdattuksella.

Luostarin yksi erikoisuuksista on, että lähes kolmesataa vapaaehtoista tekee siellä erilaisia tehtäviä talkootöinä.

Lauantai-iltana risteilimme Sergei-nimisellä paatilla Juojärvellä ja kävimme tutustumassa kaksisulkuseen Taivallahden kanavaan, joka yhdistää Juojärven ja Varisveden toisiinsa. Järvien vedenpintojen pudotuskorkeus

Jiivee Kurki

Iiris Laine ohjasi ex tempore osanottajista valittujen avustuksella hupaisan näytelmän, joka sai huumaavat aplodit.

on parhaimmillaan kuusi metriä. Kanava on noin 800 metriä pitkä ja sitä ohjataan kaukokäytöllä Varistaipaleen kanavalta.

Vaikka ilma olikin viileä, oli risteily mielenkiintoinen kauniine maisemineen.

Luostarin keskeisin toiminta kohdistuu nykyisin matkailuun, josta se saa pääasiallisen toimeentulonsa.

sa käsiteltiin sääntöjen määräämät asiat, hallituksen kertomukset, tilinpäätökset, jäsenmaksut sekä henkilövalinnat sekä keskusteltiin tulevista toiminnoista.

Puheenjohtajana jatkaa Jiivee Kurki seuraavat kaksi vuotta, sihteerinä Iiris Laine, rahastonhoitajana Ulla Karell sekä muina hallituksen jäseninä Riitta Nurmi, Ilpo Hovi, Tuula Kujala, Klaus Kurki,

osanottajista valittujen avustuksella hupaisan näytelmän kesäisestä metsän elämänmenosta, joka sai huumaavat aplodit. Riitta Nurmi laulatti kokousväkeä vahvalla rutiinilla, arvuutteli kokousväkeä karjalaisilla sanonnoilla ja lopuksi suoritettiin perinteeksi tulleet arpa-
paiset. Tilaisuus päätettiin Karjalaisen lauluun.

Palautteesta päätellen koko

ja kuulimme luostarin historiaa, joka juontaa juurensa viime sotiin. Luostari evakuoitiin Heinävedelle Vanhasta Valamosta jäitä pitkin sotavuosina. Kaikkiaan sieltä lähti lähes kolmesataa henkilöä, joista osa päätyi Uuteen Valamoon. Nykyisin luostarissa on 13 munkkia, heistä kolme vielä noviisia.

Luostari on melkoinen viinin tuottaja, jonka valikoimista löytyy niin valko- kuin punaviinejä, kuohuviiniä, likööriä jopa whis-

Sunnuntaina keskityimme varsinaiseen sukutapaamiseen ja sukukokoukseen. Se aloitettiin hiljaisella hartaushetkellä, jossa muistettiin poisnukkuneita jäseniä ja myös merkittävästi sukuseuran toimintaan ja ensimmäisen sukukirjan aikaansaamiseen vaikuttaneita Kauko Kurkea, jonka syntymästä oli kulunut 100 vuotta sekä edesmennyttä kunniapuheenjohtajaa Martti Kurkea.

Varsinaisessa sukukokoukses-

Tommi Kurki ja Veikko Kurki. Toiminnan tarkastajana jatkaa Maija-Liisa Kaistila ja varalle valittiin Martti Kurki.

Iiris Laine ohjasi ex tempore

tilaisuus oli kaikin puolin onnistunut. Väki poistui tyytyväisinä tahoilleen ruumiillisesti ja henkisesti ravittuina.

Tilausajot ja Ryhmämatkat
18-50 paikkaisilla autoilla

TT MATKAT OY

Tapani Teikari
Pornainen
+358(0)408291824
tapani.teikari@ttmatkat.fi
www.ttmatkat.com

Onnitteluit` ja muistamissii`

INKA PIIRONEN valmistui 3.6.2017 ylioppilaaksi Vaasan lyseon lukiosta.

Isänäiti Aila Piironen (os. Kokkala) Eistilästä ja isänisä Yrjö Piironen Ingertilästä.

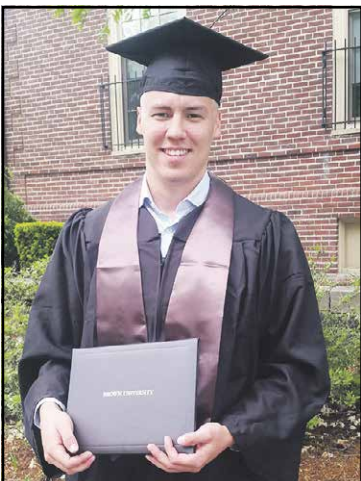
Kevään ylioppilas TAMI ELMERI SEPPINEN Kuninkaantien lukio, Espoo.

Vanhemmat Pertti Seppinen –Merja Aarnivuo-Seppinen, Kirkkonummi Veikkola. Isoisät Tauno Seppinen ja Asser Aarnio olivat Koiviston kauppalasta

ELIAS AKSELI RANTAKOKKO kirjoitti ylioppilaaksi 3.6.2017 Raision lukiosta.

HANNA EVELIINA RANTANEN valmistui toukokuussa 2017 taloustieteen maisteriksi Åbo Akademista.

Molempien äijä oli Viljo Mannonen Koiviston Kes-kisaaresta. Hänen vanhempansa Katriina (Katri) Soukka Keskiisaaresta ja Kaarlo (Kalle) Mannonen Ingertilästä.

ALEKSI ROSSI Valmistunut: Brown University, USA Tutkinto: B.A. in Business, Entrepreneurship & Organisations.

Vanhemmat: Kari ja Ritva Rossi. Mummo: Maire Rossi os. Mäkeläinen, Koiviston Penttilästä.

Tääl` tapahtuu

Turun ja ympäristön koivistolaiset

Toimintamme jatkuu Kajuutassa Itäpellontie 2 Turku **Naistenpiiri** joka kuun ensimmäinen maanantai klo 13 ja alotetaan 11. pvä syyskuuta.

Jaalamiehet laulaa ja haastaa vanhoist merenkulun ja kalastuksen perinteist tsaiju keito lomas joka torstai klo 14, paitsi viikoilla jolloin yhdistyksellä muuta ohjelmaa. Hyö alkaat 14.pvä syyskuuta.

Kajuutailta tarkoitettu ihan kaikille koivistolaisille ja koivistolaisuudesta kiinnostuneille joka kuukauden kolmas tiistai klo 17. Syksyn ensimmäiseen Kajuutailtaan 19.9. FM Riku Kauhanen tulossa kertomaan Kannaksen takaisin valtauksesta 1941. Baltic Princess/Tallink Silja risteilylle lähdetään 30.10. illalla.

Toivottavast kaikil on ollut mukava kesä ja nyt on kiva taas lähtee Kajuuttaa tuttavii näkemää. Tervetulloo kaikki, kyl mei Kajuuttaa koivistolaisii ja ääntä mahtuu.

Koivistolaisten kirkkopyhä

vietetään Särkisalon kirkossa 17.9.2017 klo 10.00. Messun jälkeen kukkien lasku Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä. Kirkkokahvit seurakuntatalossa.

Tervetuloa!
Salon Seurakunta Perniön ja ympäristön Koivistokerho

Hailikekri sunnuntaina 8.10.2017 klo 13

Seuratalo Kuusisto, Kirkkotie 200, 07170 Pornainen Kekri on vanha suomalainen alkusyksyn sadonkorjuujuhla. Koivistolla satoa korjattiin aikoinaan sekä merestä että maalta. Sitä muistellen kokoonnumme 'Hailikekriin' Kuusistolle maistelemaan erilaisia kala-, juures-, marja- ym. kotona etukäteen valmistettuja ajankohtaisia herkkuja. Osallistujille tarjoillaan myös hengenravintoa, ja kymppillä pääsee taas mukaan.

- Pankaahan päivämäärä muistiin!
  - Mieltikää, voisitteko tuoda tapahtumaan omia bravuurituotteitanne (nyyttikestiperiaate)
  - Levittäkää tietoa: tässä tilaisuudessa punajuuret ovat tärkeämpiä kuin sukujuuret
- Lisätietoja syyskuun Koiviston Viestissä.
Vatnuorin kyläyhdistys

Maijaleena Leivo vuoden Porvoon karjalainen

Porvoon Karjala-seura nimitti vuoden 2017 Porvoon karjalaiseksi Maijaleena Leivon. Hän on syntynyt Koivistolla. Maijaleena Leivo on toiminut mm. Porvoon Karjalaiset Martat puheenjohtajana. Maijaleena on erinomaisen hyvä laulaja. Hän laulaa seuran kuoro Nakomassa. Hän toimi myös "Hyvinhä meit on pietty" -kirjan toimituskunnassa.

Rakas tätimme ELMA ITÄPAASI täyttää 5.8.2017 100v. Lahdessa.

Elma os. Lepikkö on kotoisin Koivistolta, Ristolán kylästä.

Turku - Tukholma risteily 30.-31.10.2017

Järjestän kuljetuksen Pornaisten seudulta Turkuun, Turunseudun Koivistolaisten järjestämälle risteilylle. Hinta osallistujamäärästä riippuen 20-40 euroa

Ilmoittautumiset 30.9. mennessä
Tapani Teikari 040-8291 824
tapani.teikari@ttmatkat.fi

TT Matkat Oy

Koivisto-säätiö toivoo lahjoituksia ja testamentteja

Koivisto-säätiön toiminnan painopiste vuonna 2016 oli nuoren polven tukeminen. Uusille ylioppilaille tilattiin Koiviston Vies-tin vuosikerta ja lähetettiin kirja Koiviston arkielämää. Opinto-avustuksia á 350 euroa haki 51 koivistolaissukuista opiskelijaa. Saajat jouduttiin arpomaan, koska avustuksia voitiin myöntää vain kolmellekymmenelle. Vaikka tällainen tilanne ei ole hyvä, niin kuitenkin parempi kuin monessa muussa karjalaissätiössä, joissa avustuksista on jouduttu kokonaan luopumaan. Linnankosken lukiolle myönnettiin 300 euroa Karjalan Kannaksen matkaa varten. Tilikauden aikaisempaa huomattavasti pienempi ylijäämä 2.457 euroa siirrettiin voittovaroihin, josta sitä voidaan käyttää mm. opintoavustuksiin.

Rahavarojen niukkuus johtuu suuresta remontista, joka tehtiin Porvoossa vanhassa talossa, josta säätiö omistaa yhdeksän huoneistoa. Koivisto-säätiö toivookin, että koivistolaiset tukisivat omaa kulttuuriperintöään muistamalla säätiötä lahjoituksilla ja testamentteilla. Jos henkilöllä ei ole lähiomaisia, omaisuus menee valtiolle, ellei testamenttia ole tehty.

Lahjoitus tai testamentti voidaan tehdä joko yleisesti koivistolaisen kulttuurin tukemiseen ja vaalimiseen tai se voidaan kohdentaa esimerkiksi siten, että oman koivistolaisen kotikylän asukkaiden jälkeläiset ovat etusijalla, kun säätiö myöntää apurahoja. Koivisto-säätiön tilinumero on FI 19 5358 0650 0201 80. Säätiö tarjoaa ilmaista apua lahjoitusten ja testamenttien tekoon.

Koivisto-säätiön hallintoneuvoston puheenjohtajana jatkaa talousneuvos Kalevi Luukkainen ja varapuheenjohtajana ekonomi Risto Mäkeläinen. Hallintoneuvoston pitkäaikainen jäsen Veikko Ilmasti pyysi eroa korkean ikänsä vuoksi. Hänen tilalleen valittiin Jukka Ratia. Muita jäseniä ovat Heikki Suutari, Esko Kaukiainen, Kari Pettinen, Jorma Jack, Rauno Mäkeläinen, Anja Talo, Pertti Hämäläinen, Jarmo Ratia ja Jorma Ratia. Uusiksi varajäseniksi valittiin Leena Airaksinen ja Marke Hongisto. Vanhoista varajäsenistä jatkavat Martti Peussa, Sirpa Wahlqvist, Ensio Strengell, Pirkko Pitkäpaasi, Hanna Silfver, Pentti Karvonen, J-V Kurki, Martti Kurki ja Anu Salmi.

Koivisto-säätiön hallituksen puheenjohtajana jatkaa fil. tri Sirpa Taskinen ja varapuheenjohtajana oik. lis. Veli Sainio. Hallituksen muut jäsenet ovat Risto Seppinen, Sari Piela, Antti Mäkeläinen ja Tuula Koppinen. Varajäseninä jatkavat Airi Miettinen, Jaana Pustus, Taija Grönholm, Tapani Hovi, Kata Aaltonen, ja Lasse Kurki.

Turun ja ympäristön Koivistolaiset

23 h Silja Baltic Princess-risteily 30.-31.10.2017

Lähtö maanantai 30.10.2017 klo 20:15 Turku
Paluu tiistai 31.10.2017 klo 19:15 Turku
2 hengen A hytti 46€ /hlö, B hytti 39€ /hlö
- Buffet lounas ruokajuomineen ti. klo14:00
- Kahvi ja pulla kahviossa
- Omaa ohjelmaa kokoustilassa, ti. klo 11-13 Arpa-jaisvoitot ovat tervetulleita

Ilmoittautumiset viim. 22.9. nimi+synt.aika (pp.kk.vv) seijam.jaakkola@saunalahti.fi - 046-843 4466 /Jorma 0400-834 723. Maksut tilille: J. Kallonen FI38 5319 0420 0292 20 (viite: oma nimi).

Tervetuloa kaikki koivistolaiset ystävineen viihtymään kanssamme !